



NEDERLANDS / LANDS TAAL



V.U.: Johan Boodts, Kuiperstraat 66 te 9100 Sint-Niklaas - e-postadres: nederlandslandstaal@vwb.vlaanderen

'De tael is gansch het Volk'

Prudens van Duyse (1804 – 1859)

Vechten voor Nederlands in Brusselse ziekenhuizen is geen achterhoedegevecht

Bron: Doorbraak (20/05/22)
Auteur: Luckas Vander Taelen

Als het Vlaams Parlement het dan eindelijk eens over Brussel heeft, wordt daar nauwelijks over gesproken in Nederlandstalige media. Enkel *Bruzz* besteedde uitvoerig aandacht aan de *hearing* die de Commissie Brussel woensdag hield. Voor de rest: niets. Geen verontwaardigde uithalen van vlammende editorialisten. Manu Ruys, waar bestu bleven?

Vlaamse onverschilligheid

Dat gebrek aan belangstelling is helaas tekenend. Men kan zich moeilijk van de indruk ontdoen dat de Vlaamse politieke klasse zich niet langer om haar hoofdstad bekommert. Dat belooft voor de onvermijdelijke staatshervorming na de verkiezingen van 2024. Maar ook de media lieten het gebeuren volledig aan zich voorbijgaan.

Nochtans waren die massaal aanwezig die dag in het Vlaams Parlement, maar dan wel op een andere plek waar een nieuwe minister de eed van trouw aan de Boerenbond zwoor. Blijkbaar vonden ze dit zoveel belangrijker dan het lot van 100.000 Vlaamse Brusselaars... Ik wed dat gewoon niet één journalist op de hoogte was van de belangrijke *hearing* een paar uur eerder in de Commissie Brussel. Weten ze eigenlijk wel dat die bestaat en bij wijlen belangrijk werk doet?

Oasis francophone

Die totale politieke en journalistieke onverschilligheid is zeer jammer. Want het ging over een al decennia lang aanslepend probleem: de taalkennis van zorgverstrekkers in de Brusselse ziekenhuizen. Alle Nederlandstalige Brusselaars weten hoe moeilijk het is om daar in eigen taal geholpen te worden. In die onaanvaardbare situatie komt nauwelijks verbetering.

Dat komt natuurlijk omdat Franstaligen de wettelijk vastgelegde tweetaligheid moedwillig negeren, in een stad die zij als Franstalig blijven zien. In tegenstelling tot de huidige Vlaamse politieke klasse hebben zij steeds op een zeer assertieve manier voor hun taal gevochten, met een totaal gebrek aan respect voor de taal van de meerderheid van de Belgen.

Ze voelen zich perfect op hun gemak in de 'splendid isolation' van hun stad. Hun verborgen agenda is een 'oasis francophone' te maken van het Brussels Gewest, zoals het FDF dat ooit met Elsene wou doen. Als ze hebben het over een 'région à part entière' hebben denken zij in de eerste plaats aan de vermaledijde vrijheid van taalgebruik waarmee ze na de Tweede Wereldoorlog Brussel zo grondig verfranst hebben.

Erkenningsnummer P 209916

JAARGANG 31
NUMMER 6
AUGUSTUS 2022

maandelijkse uitgave
verschijnt niet in januari en in juli

De volledige ploeg:

Karel Adams
Herman Keersmaekers
Johan Boodts
Michel Roelens (opmaak)
Mieke Govaert
Marijke Van Hoecke
Wim De Wit
Marc Joris

Nieuwe Acties

Pag. 4: West-toerisme - Lipton
Pag. 5: Buckrich - Je veux nager Javana
Pag. 6: Thomas More - Abby – Foodkeeper - Gent Festival van Vlaanderen

Lezers schrijven
Pagina 7

De Taalgrabbelton
Pagina 7

‘Keer naar uw dorp’, schreeuwden ze in schabouwelijk Nederlands naar de betogers in de Vlaamse marsen. Dat er steeds meer talen worden gesproken in Brussel, wordt nu als definitief argument gebruikt om Vlaamse taaleisen als onbelangrijk af te doen. Door de afwezigheid en het verpletterende stilzwijgen van Vlaamse politieke kopstukken in dit debat, hebben Franstalige *hardliners* het nooit zo gemakkelijk gehad.

Galblaas

Jonge Nederlandstaligen zien ook niet altijd het belang om op hun taalstrepen te staan. In een kosmopolitische waan zien ze de Vlaamse taalstrijd als een relict uit het verleden. Ze maken zich niet meer druk als ze te maken krijgen met politieagenten, die vanuit hun machtspositie verwachten dat anderen zich aanpassen aan hun eentaligheid.

Tot deze wereldburgers in een geval van acute nood op de spoedafdeling geconfronteerd worden met een arts die geen woord Nederlands begrijpt. Zelfs wie het Frans heel goed beheerst, is op die momenten niet altijd in staat om terug te vallen op een parate anderstalige medische woordenschat. Ik kreeg op zo een moment ooit te horen van een dokter dat ik een probleem had met mijn ‘vésicule biliaire’. Gelukkig had ik nog de energie om snel via mijn smartphone te achterhalen dat hij het over mijn galblaas had.

Aanpassen of verhuizen

Tijdens de *hearing* in het parlement waren er helaas bijna evenveel sprekers als vertegenwoordigers van het volk. De afwezigen hadden ongelijk. Te hopen valt dat het verslag van de verschillende getuigenissen op de tafel van de Vlaamse partijvoorzitters zal belanden.

Dokter Luc D’Hooghe, met een veertigjarige carrière als huisarts in Vorst, schetste een ontluisterend beeld van de manier waarop Franstaligen zowel de taalwetten als het Taalhoffelijkheidsakkoord uit 1996 ondermijnen. Met dit laatste akkoord was afgesproken dat alle personeel bij een benoeming in een ziekenhuis een brevet van tweetaligheid moest kunnen voorleggen. Die regel bestaat nog steeds, maar wie hem overtreedt moet geen sancties vrezen omdat het Brussels gewest dat niet wil.

Het gevolg hiervan is dat in Brussel de patiënt zich moet aanpassen aan de taal van de verzorger en niet andersom, wat een normale situatie is. De niet-uitgesproken boodschap van eentalig verzorgend personeel is hun vertaling van een oude flamingantische eis uit de randgemeenten: ‘Adaptez-vous ou déménagez’.

Omdat ze geen Nederlands begrijpen, zijn vele Brusselse artsen niet in staat tot de belangrijkste fase van een eerste contact met de patiënt: de anamnese, de kennis van de voorgeschiedenis en de huidige klachten. Dat kan leiden tot verkeerde beslissingen met zware gevolgen. Voor de patiënt natuurlijk, want dokters blijven in deze materie volledig buiten schot.

Overlijden en français

Dokter D’Hooghe toonde met voorbeelden aan hoe dit gebrek aan respect voor het Nederlands zich zowat in alle sectoren herhaalt. Bij de wachtdienst kan je alleen hopen op een arts die het Nederlands machtig is. Er worden weliswaar taalcursussen georganiseerd, maar op 1467 betrokken artsen waren er niet meer dan dertig geïnteresseerd!

Een Vlaming die bij een angstaanval in de psychiatrische afdeling van een Brussels ziekenhuis terecht komt, moet er niet op rekenen dat iemand naar zijn klachten in zijn moedertaal zal luisteren. D’Hooghe vertelde hoe dat bij dat soort patiënten dramatische gevolgen kan hebben.

Zonder empathie

Marc Noppen, directeur van het UZ van de VUB, gaf het voorbeeld van een ander schrijnend voorval. Een oude, alleenstaande vrouw werd na een zware val tegen haar zin naar het ULB Erasmus-ziekenhuis gebracht. De arts van de Mobiele Urgentiegroep, die eigenlijk tweetalig moet zijn, sprak alleen Frans. Net als iedereen in het hospitaal waar de vrouw na twee dagen overleed. Tegen niemand had ze nog in haar taal kunnen spreken. Een dokter bracht de verre familie van de vrouw op de hoogte. Hij zei aan de telefoon dat hij enkel Frans of Engels sprak. Van hoogopgeleide artsen moet je als Vlaming niet veel empathie verwachten in Brusselse ziekenhuizen verwachten...

Wie in dat netwerk terecht komt, moet al helemaal niet rekenen om in Nederlands bediend te worden.

Bovendien zijn de Brusselse bicommunautaire ziekenhuizen, die in principe aan tweetaligheid onderworpen zijn, in netwerken ondergebracht met privéziekenhuizen en eentalige instellingen uit Waals-Brabant. Wie in dat netwerk terecht komt, moet al helemaal niet rekenen om in Nederlands bediend te worden.

Verplicht taalonderwijs

D'Hooghe reikte ook oplossingen aan, zoals het verplichten van taalonderwijs in de opleidingen. Wie een hoge opleiding volgt, moet toch in staat om een minimale kennis van de andere landstaal te kennen. Hij verwijt ook de Vlaamse Brusselse minister Elke Van den Brandt (Groen) dat ze haar bevoegdheden op het vlak van gezondheid laat uitvoeren door haar Franstalige collage Alain Maron (Ecolo), die slecht Nederlands praat en uiteraard geen notie heeft van Vlaamse gevoeligheden op dit domein.

Het zou ook helpen als de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) volledig bevoegd zou zijn voor gezondheid. Toen de OCMW-ziekenhuizen werden geherstructureerd in de Iris-koepel, kwam die tegen elke wettelijke logica niet onder de vleugels van de GGC, maar onder die van het Gewest. Op die manier werd de taalpariteit van het GGC vermeden en verloren de Nederlandstaligen hun blokkeringsmogelijkheid. Het gevolg is voelbaar in de zeer gebrekkige kennis van het Nederlands in de Iris-ziekenhuizen. Het Sint-Pieter-hospitaal in de Hoogstraat bijvoorbeeld bestaat het een eentalige Franse onthaalbrochure uit te geven.

Vechten voor de Vlaamse rechten

Maar er zal maar echt iets veranderen, als de Vlaamse politiek daar het belang van inziet. Vechten voor de rechten van de Vlamingen in Brusselse ziekenhuizen is geen achterhoedegevecht, maar zou een prioriteit moeten zijn. Het zou goed zijn dat de Vlaamse partijvoorzitters zich hier eindelijk zouden over uitspreken en dit besef in hun achterhoofd houden, als hun Franstalige *confrères* straks om Vlaams geld komen bedelen in hun pogingen om de lamentabele financiële toestand recht te trekken van het Waals – en Brussels Gewest en de Franse Gemeenschap.

LUCKAS VANDER TAELEN

Noot van de redactie, zojuist gehoord tijdens de 11 juli-toespraak van Philippe Close, burgemeester van Brussel: "Brussel, een stad waar de Vlamingen thuis zijn". Ik geloofde mijn oren niet. Rekening houdend met de realiteit, is er een groter anachronisme mogelijk? Zou hij niet beter zijn mond met zeep spoelen?

~~~~~

## Week van het Nederlands

De Week van het Nederlands is een samenwerking van Vlaams-Nederlands Huis deBuren en de Taalunie. Samen met verschillende partners brengen ze de veelzijdigheid van het Nederlands onder de aandacht.

Wij kijken alvast uit naar de achtste editie van de Week van het Nederlands die dit jaar plaats vindt van 1 tot en met 8 oktober 2022.

De organisatie heeft een eigen webstek: [weekvanhetnederlands.org](http://weekvanhetnederlands.org).

Meer dan ooit wordt over de grenzen heen gekeken: het Nederlands als wereldtaal krijgt een prominente plek in de campagne.

"Hy is nes 'n volstruis, waar hy kom daar is hy tuis." Vrij vertaald uit het Afrikaans: overal waar een struisvogel komt, is hij thuis. Dit geldt ook voor het Nederlands. Je kan Nederlands studeren aan 135 universiteiten in het buitenland en het Nederlands is een van de veertig meest gesproken talen ter wereld.

Sinds 2019 werkt de Week van het Nederlands met twee ambassadeurs. Dit jaar wordt de Nederlandse schrijver en performer Elfie Tromp gekoppeld aan de Vlaamse theatermaker, multidisciplinaire performer en activist Jaouad Alloul.

Volgens Wim Vanseveren, directeur van het Vlaams-Nederlands huis deBuren, sluit de Week van het Nederlands naadloos aan bij de missie van deBuren om de culturele en maatschappelijke samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland te bevorderen. 'Als er één belangrijke gemeenschappelijke waarde is, dan is het wel de taal. De Week van het Nederlands is onder leiding van de Taalunie uitgegroeid tot een vaste waarde. Onze ambitie is om het netwerk verder uit te bouwen en de bekendheid te vergroten.

### Taalkrant

Elk jaar kun je tijdens de Week van het Nederlands aan de slag met een Taalkrant vol leuke taaluitdagingen en schrijfopdrachten. Dit jaar wordt er op zoek gegaan naar schoonheid met acht opdrachten voor in de klas of thuis: één voor elke dag van de Week van het Nederlands.

Net als vorig jaar is er elke dag een 'taalkunstenaar van de dag': iemand die de uitdaging van die dag op de leukste, meest originele of creatieve manier beantwoordt. Wil je meedoen? Reserveer je exemplaar zolang de voorraad strekt. (tel: +32(0)2 212 19 30 of [weekvanhetnederlands@deburen.eu](mailto:weekvanhetnederlands@deburen.eu)) Elk jaar groeit de Week! Vorig jaar waren er ruim tachtig activiteiten georganiseerd door grote en kleinere partners in Vlaanderen en Nederland.

~~~~~


Nog maar eens: de taalwet(overtreding) in Brussel

De Brusselse Vicegouverneur Jozef Ostyn controleert de naleving van de taalwetgeving voor de lokale besturen in "onze" hoofdstad. Zijn jaarlijks verslag geeft aan dat de taalwet in Brussel nog nooit zo slecht werd nageleefd als in 2021.

Niet minder dan 2100 aanwervingen waren in 2021 in strijd met de taalwetgeving en werden door de vicegouverneur geschorst. Maar - wat had u anders verwacht - geen enkele geschorste aanwerving werd door de Brusselse regering vernietigd. Slechts 18 % van de aanwervingen en benoemingen door de Brusselse gemeenten en OCMW's voldeed aan de geldende taalwetgeving. Er zijn zelfs gemeenten en OCMW's die weigeren de nodige informatie door te spelen aan de vicegouverneur.

Een ander punt van de taalwetgeving bepaalt dat elke Brusselse gemeente of OCMW minstens 25 % van de betrekkingen moet voorbehouden aan Nederlandstaligen. Voor leidinggevende functies is zelfs pariteit verplicht. En ook hier van hetzelfde: 7 gemeenten en 10 OCMW's lappen dit aan hun laars !

Oplossing:

De vernietigingsbevoegdheid van de besluiten moet onttrokken worden aan de Brusselse regering en aan het College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en toegekend worden aan de vicegouverneur. Hiermee kan eindelijk een einde gemaakt worden aan het feit dat de Brusselse regering halsstarrig laat blijken dat de taalwet hen geen barst kan schelen.

ACTIEPUNTEN

West-toerisme



"Jihaa... de zomer is in het land en het is vakantie! Het ideale moment om te onthaasten en te genieten. We geven je graag wat inspiratie mee voor leuke uitstapjes aan onze adembemende kust." is de begeleidende tekst bij deze aanhef van een ganse rits aanbevelingen die overigens volledig in het Nederlands zijn. Waarom moest deze titel nu zo nodig in het Engels, vraagt lezer Noël Colpaert uit Sint-Niklaas zich af? Wat is er mis met het Nederlands aan onze Vlaamse kust?

Samen met ons kunt u het vragen bij:

 Westtoer, Koning Albert I-laan, 120 te 8200 Sint-Michiels-Brugge.

 info@dekust.be

LIPTON

Lipton, gekend van thee en bij uitbreiding van ijsthee en dergelijke, probeert haar artikelen op een onrechtstreekse wijze onder de aandacht te brengen. Het bedrijf heeft onderleggers laten drukken met de vraag om het terras waar men zit te waarderen. Bij een bezoek aan een brasserie in Sint-Idesbald aan onze Vlaamse kust kreeg ik een Franstalige onderlegger onder mijn bord. "Vote pour ta terrasse Lipton préférée". In Sint-Idesbald, waar iedere klant tweetalig aangesproken wordt (een voorbeeld voor de officiële diensten in Brussel). Lipton (Unilever) vond het zelfs niet de moeite om een tweetalige onderlegger te maken, laat staan alleen Nederlandstalige versies te verdelen. Het is toch de Vlaamse kust, nee?



 [02/333 66 66](tel:023336666)

 Industrielaan 9 1070 BRUSSEL

 cecsupport@unilever.com

BUCKRICH

Van Wido Bourel lezen we op smoelenboek het volgende ontvullterende bericht:

"We bevinden ons in een Vlaams openluchtmuseum denk je dan, dat leeft van forse subsidies. Maar normaal doen en een naam in het Nederlands bedenken voor een tentoonstelling over textiel is niet aan de orde. Ene Tim van Steenberg, of moet ik de man Stonehill noemen, is, stel je voor, als vakcurator aangesteld voor wat men daar noemt "een BKRK-ontsluiting van het vakmanschap textiel". En het gaat zo nog verder: de man heeft door "zijn persoonlijkheid en unieke metier de museale ontsluiting van de expo en de kleding van de medewerkers" bedacht. Even verklaren voor de modale Vlaming: BKRK staat voor Bokrijk, medewerkers dragen dat summum van vakmanschap in de vorm van een T-shirt gemerkt met, jawel, "do you remember", en museale ontsluiting staat voor... moeilijke bevalling. Is het een andere vorm van 'herinnering' als je je 'remember' in plaats van 'herinnert'? Dr. Jozef Weyns, de geestelijke vader van dit openluchtmuseum, draait zich om in zijn graf".



Schrijven: Openluchtmuseum Bokrijklaan 1, 3600 Genk

 infobokrijk@limburg.be
 +32 11 26 53 00

JE VEUX NAGER

Onlangs las ik in Bruzz (het door Vlaanderen zwaar gesubsidieerde tijdschrift) een advertentie voor publieksfinanciering. Hoewel ik een zekere sympathie voel voor openluchtzwemmen, vind ik het ongepast dat 'Pool is cool' voorbijgaat aan de (wettelijke) tweetaligheid van Brussel.



Denkt men bij Pool is Cool echt dat er geen Nederlandstaligen meer zijn in Brussel of moet iedereen er maar Frans spreken? Niet alleen Bruzz ondersteunt dit, maar ook 'Vlaanderen-verbeelding werkt' en 'N-brussel' (onderwijs) zijn vermeld als partners.

 info@pooliscool.org
marketing@bruzz.be

Javana



De webstek van Javana koffie is 100% Nederlandstalig en bovendien is het nog zeer lekkere koffie ook. Maar moeten ze nu hun klanten in onze Vlaamse steden Brugge en Gent een draagtas met een ééntalige en voor ons een vreemde taal in handen stoppen? Ik zou als toerist in een ander land, liefst kennis maken met de taal van ter plekke in de plaats van het Engels als eenheidsworsttaal. Die tip kunnen we hen wel bezorgen:



 050/33 36 05

 Javana Brugge, Steenstraat 6 te 8000 Brugge

 Javana Gent, Hoornstraat 7 te 9000 Gent
 09/336 86 46

 www.javana.be in hun webstek en door Contact aan te klikken vindt u een formulier waarin u hen een voorstel betreffende het taalgebruik van de draagtas kunt doen.

Thomas More

Hogeschool Thomas More verspreidt folders om toekomstige studenten te informeren over de studiemogelijkheden aan de hogeschool. Deze folder is bedoeld voor studenten die zich verder willen bekwamen of studenten die met afstandsonderwijs een diploma willen behalen.

De afdelingen zijn aangeduid met een Engels term zoals "Education", "People Health", "Life Science Chemistry" enz...

 info@thomasmore.be



Abby

"Kortrijk doopt Groeningeabdij om tot Abby" of "Anders Bekeken by Kortrijk".

Dit nieuws mochten we vernemen van de VRT nieuwsdienst.

De verantwoordelijke Kortrijkse schepen van Cultuur Axel Ronse (N-VA) sprak van een durven afwijken van het klassieke beeld van een museum.

 axel.ronse@kortrijk.be



FOODKEEPER



Toen ik in mijn prille jeugd, en dat is zeer lang geleden, het woord "keeper" hoorde werd dat geassocieerd met een doelman van een voetbalelftal.

Van een "foodkeeper" had ik nog nooit gehoord en met dat voor mij nieuw Engels woord maak ik nu kennis in de folder van de 'Aldi' van maandag 1 augustus 2022. Met dit toestel houdt men geen ballen vast maar wil men voedsel bewaren. Kan men bij Aldi of Home Creation Kitchen hiervoor geen duidelijke Nederlandstalige benaming vinden? Wij kunnen hun misschien goede tips geven langs:

 Aldi Inkoop nv. p/a Marketing Map, Ankerrui 9/3 te 2000 Antwerpen
 klantendienst@aldi.be
 www.aldi.be naar informatie en contact

Gent Festival van Vlaanderen

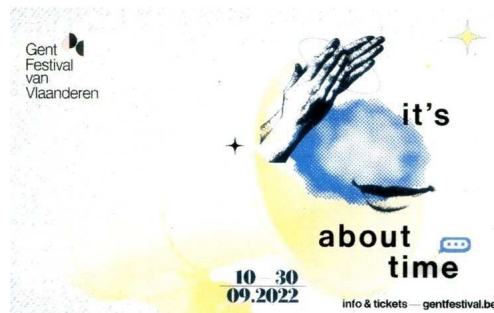
Het Festival van Vlaanderen heeft opnieuw een programma dat de klassieke muzikliefhebbers hun duimen en vingers laat aflikken. Maar... Gent, een Vlaamse stad en een Vlaams gebeuren als het Festival van Vlaanderen waar we trots mogen op zijn, waarom wordt dan met Engelse benamingen uitgepakt?

We kunnen de organisatoren de weg wijzen naar onze Nederlandse taal door:

 (n.v.d.r.: zoals geschreven op hun webstek) **Our mailing address is:** Gent Festival van Vlaanderen, Bijlokekaai 8 bus 9 Ghent 9000 (n.v.d.r.: maar Gent zonder "h" mag ook hoor)

 info@festival.be

 www.gentfestival.be en via "contact" onderaan de webpagina





LEZERS SCHRIJVEN

Manier van denken

"Een taal is niet alleen het gebruik van woorden en andere grammatica. Het is een andere manier van denken.", geciteerd door Peter Van Gelover, "België, een historische vergissing, <https://sites.google.com/.../belgie-een-historische...>". Het is wat ons allen verbindt: onze eenheid, onze identiteit, ons DNA. Daarom moeten we steeds opnieuw vechten om onze taal te verdedigen.

De strijd is nog niet voorbij.

JML

~~~~~

## DE TAALGRABELTON

### ANGLES MORTS



Vrachtwagens die in Frankrijk door stedelijke gebieden rijden, moeten vanaf 1 januari zijn voorzien van lelijke dodehoekstickers. Er is behoorlijk veel opschudding over ontstaan. Omdat de maatregel vrij plotseling is genomen en er geen overleg is geweest met andere landen van de Europese Unie. Na de alcoholtester (die ondertussen niet meer verplicht is) heeft het meest imperialistische land van de Europese Unie weer iets gevonden waarmee het de Franse taal kan promoten. Het resultaat zagen we doorheen onze reis naar Tirol waar we voor IATZ naar toe trokken: vrachtwagens uit alle landen dragen die Franstalige klever. In Veurne zagen we een Nederlandstalige klever en iemand heeft ook al een Engelstalige klever gezien, maar de Franstalige hebben wel de grote overhand. Ook VAB verkoopt (enkel) de Franstalige exemplaren. Op de

webstek van Colruyt staat een foto van hun vrachtwagen met enkel de Franstalige klever.

~~~~~

Op-pep-prik

"Op 23 juni zal u uw vierde covid-vaccinatie krijgen."

Aldus een bericht in mijn brievenbus.

Covid-vaccinatie? Over Engelse "boosters" geen woord. We maken vorderingen, voorwaar.

In de Afspraak op Canvas nam een deelnemer zonder blikken of blozen het woord **op-pep-prik** in de mond.

Wat een heerlijke vondst! Een onvervalste bloem langs de watergracht in de tuin van de Rolleweg te Brugge.

Een poosje geleden gooiden we samen "social distance", "contacttracing" en "intensive care" in de prullenmand. Daar is nu ook "booster" aanbeland. Laat maar liggen. De stoottroepen van "Hoe meer Engels, hoe beter" krimpen ineen en wenen van spijt.

Het Nederlands heeft in de loop der eeuwen ontelbare aanslagen overleefd en zal zich nooit laten temmen.

We hebben geen groot taalgebied, maar onze taal is een zoete parel. Oersterk paart ze scheppend vermogen aan verbeelding en vindingrijkheid.

Laten wij haar hoogachten, liefhebben, koesteren!

~~~~~

**GEEN GEZWANS...  
NEDERLANDS**

**VLAAMSE VOLKSBEWEGING**



## Fietsknooppuntensysteem Zeeland

In bijlage een foto van een infobord van fietsknooppunten in Zeeland.

Tweetalig: Nederlands - Duits!

## Omgaan met de taal

